

สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ประเสริฐ จรรยาสุภาพ¹ หนึ่งหทัย ดันติสันติสม² สรรเพชญ เทียงเกตุ² มยุรา ชูทอง³

¹ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

² คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

³ กองแผนงาน มหาวิทยาลัยแม่โจ้

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามนี้ ประกอบด้วย คณาจารย์ประจำหลักสูตร คณาจารย์ผู้สอนรายวิชา และเจ้าหน้าที่ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ทั้งหมด 41 หลักสูตร โดยผู้วิจัยได้ใช้การเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง ได้ตัวอย่างจำนวน 82 คน และนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 375 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยศึกษาภายใต้กรอบของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ แบ่งเป็นองค์ประกอบ 7 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านนักศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านปัจจัยเกื้อหนุน และด้านงบประมาณ โดยแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ด้านหลักสูตร พบว่าควรจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับการนำไปปฏิบัติได้จริง ควรมีการแจ้งเมื่อมีการปรับเปลี่ยนหลักสูตร ควรมีการเผยแพร่ความเข้าใจหลักสูตร ควรจัดหลักสูตรที่เน้นการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และควรมีวิชาเสริมพื้นฐานสำหรับผู้ที่ไม่จบตรงหลักสูตรที่เข้าศึกษา

ด้านอาจารย์ พบว่า ควรมีจำนวนอาจารย์อย่างเพียงพอ ควรเชิญอาจารย์จากภายนอกมหาวิทยาลัยเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ อาจารย์ผู้สอนควรกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ควรมีอาจารย์ให้เพียงพอสำหรับการเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ควรจัดตารางเวลาเพื่อให้นักศึกษาได้มีเวลาเข้าพบ

ด้านกระบวนการเรียนการสอน พบว่า ควรเน้นการเรียนการสอนแบบวิเคราะห์ และสังเคราะห์ ควรมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นความสนใจของนักศึกษา ควรมีการจัดเรียงลำดับกระบวนการวิชาเรียน ควรมีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการซึ่งสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และควรมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติ

ด้านนักศึกษา พบว่า ควรเน้นให้นักศึกษาเป็นผู้ที่ใฝ่เรียนรู้ มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม จริยธรรม เชื่อมโยงเรื่องการเข้าเรียนของนักศึกษา และให้ความสำคัญกับศิษย์เก่า ระดับปริญญาตรีที่มีความรู้ ความสามารถให้ศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา โดยอาจดำเนินการจัดสรรทุนการศึกษา ทุนพัฒนาอาจารย์ หรือทุนวิจัย เพื่อเป็นแรงจูงใจในการที่จะให้นักศึกษาได้ศึกษาต่อ

ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผล และควรมีเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน เหมาะสม และยุติธรรม

ด้านปัจจัยเกื้อหนุน พบว่า ควรมีการบริการห้องสมุดในวันเสาร์ – อาทิตย์ อย่างเหมาะสม ควรมีงบประมาณในการทำวิจัย ควรมีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่เพียงพอและทันสมัย ควรมีการปรับปรุงด้านสารสนเทศให้ทันสมัย และควรมีหนังสือ ตำรา เอกสารวารสารอย่างเพียงพอ

คำสำคัญ : การพัฒนาการจัดการศึกษา หลักสูตรระดับปริญญาตรี